

Motion till riksdagen 2013/14:Sk268

av **Christer Winbäck och Anita Brodén (FP)**

Alkohol och folkhälsa

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i EU uppmärksamma folkhälsoaspekten i alkoholfrågan.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att införselkvoterna för alkohol sänks till en nivå som kan anses rimlig för privat bruk.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka i EU för en gemensam höjning av minimiskatterna på alkohol.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att tullen och polisen har tillräckliga resurser för att kunna stoppa den illegala försäljningen av alkohol.²

¹ Yrkande 1 hänvisat till SoU.

² Yrkande 4 hänvisat till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Alkoholen kostar samhället 160 miljarder kronor årligen enligt de beräkningar som nationalekonomen Anders Johnson gjort. Där ingår bl.a. produktionskostnader (ca 32 miljarder kronor), produktionsbortfall (ca 87 miljarder kronor), sjuk-, social- och kriminalvård (28 miljarder kronor), egendomsskador (3 miljarder kronor) och förebyggande åtgärder (6 miljarder kronor).

Ökade alkoholskador har kunnat avläsas bl.a. i trafiken, där alkoholrelaterade dödsolyckor ökat med över 50 procent sedan 1995. 150 personer avlider varje år i alkoholrelaterade trafikolyckor.

Det krävs ett uthålligt arbete för att minska alkoholrelaterade skador. Att redan som ung få ett alkoholberoende kan föra med sig stora sociala, hälsomässiga och ekonomiska konsekvenser.

Införseln av alkohol

Så sent som 1998 drack svenskarna drygt 8 liter ren alkohol per person och år. I år beräknas konsumtionen hamna på runt 10 liter, vilket är en ökning med nästan 30 procent. Det finns ett direkt samband mellan ökad konsumtion och ökade alkoholproblem, och det har sedan 1998 noterats ett kraftigt ökat antal fall av alkoholförgiftning. En bidragande orsak till konsumtionsökningen är att införselkvoterna för alkohol höjts till orimliga nivåer – 230 liter per person och resa för ”personligt bruk”. Det är i praktiken fri införsel av alkohol eftersom utökad kvot dessutom kan erhållas för speciella tillfällen.

Regeringen bör i EU göra ytterligare ansträngningar för att få acceptans för en restriktiv alkoholpolitik genom att bl.a. föra in folkhälsoaspekten och verka för att införselkvoter mellan länderna i EU sänks till en nivå som kan anses rimlig för privat bruk och aktivt söka internationella allianser för att gemensamt verka för att i EU minska alkoholkonsumtionen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Regeringen bör även i dessa sammanhang driva linjen om en gemensam höjd minimiskatt på alkohol inom EU. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Den i praktiken fria införseln har inneburit att personer satsat på illegal alkoholförsäljning till framför allt ungdomar. Vid en mängd orter säljs numera alkohol från diverse skåp- och personbilar utan att polisen har resurser att ingripa. Detta är helt otillfredsställande. Det krävs att tull och polis har tillräckliga resurser för att kunna stoppa den illegala försäljningen av alkohol. Det krävs kraftiga polisiära åtgärder för att få bukt med langningen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Ungdomars alkoholkonsumtion

Det har under en tid funnits alkoholblandad läskedryck som blivit mycket populär inte minst bland unga flickor. Det räknas formellt som öl och har fått karaktären av ungdomsdryck med 3,5 volymprocent alkohol. Problemet med sådant öl som från livsmedelsbutiker m.m. säljs till tonåringar har uppmärksammats många gånger, och det har också framkommit att alltför många affärer inte sköter åldersgränsen. Om affärsintressen kan framtvunga att alla slags alkoholdrycker med denna alkoholstyrka ska likabehandlas när det gäller försäljning i livsmedelshandeln kommer olika företag att ha utrymme att i vanliga butiker sälja starkare cider, alkoläsk och en rad andra produkter som ges en sådan alkoholstyrka att de blir berusningsmedel, där unga eller mycket unga människor är målgruppen för marknadsföringen.

Unga dricker faktiskt mindre. Men de som dricker, dricker mer och bland dem har alkoholförgiftningarna fyrdubblats. Fortfarande dricker dock sex av tio ungdomar – ca 60 procent av alla niondeklassare – och många av dem dricker betydligt större mängder än tidigare. Alkoholförgiftningarna bland 15–19-åringar fyrdubblades från 1970-talet fram till 2006.

För att få bukt med alkoholmissbruket främst bland ungdomar krävs ett helt batteri av åtgärder. Informationens betydelse har ifrågasatts, varför det är viktigt att de informationsinsatser som görs verkligen når målgruppen på ett effektivt sätt. Förebilder från ”kändisvärlden” har visat sig ha betydelse för de yngre åldrarna och borde kunna användas med framgång. Regeringen bör därför uppmuntra till riktade ungdomskampanjer i syfte att minska alkohol-användningen.

Stockholm den 2 oktober 2013

Christer Winbäck (FP)

Anita Brodén (FP)